

Petr Čermáček: Na vnitřní straně deště

břítvy

podívej se z okna, stojím za domem
chci se posadit do stínu borovic, ke strakapoudům, brhlíkům,
hlasitému praskotu rozpálených šišek
znepřítomnit události, postoje, komentáře
přál bych si, aby to raději byly sny
ostentativně nezapsané, ponechané k rychlému vytracení
sny v nichž si uvědomíš, že sníš, odstoupíš od děsu,
odřekneš obrazy, probudíš se, kdykoliv chceš

končí nepřemostitelné, nesmiřitelné léto
přítom si nepamatuji, že by někdy tolikrát byla duha –
nad Jiráskovou čtvrtí, Tichou Orlicí, Skipsfjordem,
zdvojená, ztrojená duha
i znaky a znamení trpí výpadky řeči

stojím za domem mezi poletujícími mlynařičky
je cítit pryskyřice, nedělní obědy – klidně usedni s rukama
v klíně, vytkneme se před závorku, obrátíme znaménka
snad existuje operace, kterou lze dojít k výsledku

být v textu jako v ořechovém stínu, téměř zcela skryt
sálavému neklidu
mít nadosah soustředěné obrazy řeči,
mírně přecloněné, přebývat v nich,
čekat na neokázalé odbřemeněné povívání listů
vyslovené je úlevné

řádky, hlásky, letové křivky mezi stromy
přicházející dešť

stojím za domem, nejistě sahám na možná ostří
jsou básně ověřitelné?
žádné svědectví není dostatečné

fotopast

na vnitřní straně deště
čekám na obrysy černých předmětů, ospalou pohlcenou zář
jako bych měl prsty v uších – v rostoucím hukotu,
šumu dočasný sémantický klid, ani pohyb rukou
nemá význam, sotva lze polknout
u domovních dveří se rozsvítí světlo, vysekne z přítmi úzký díl

postávám v kuchyni, u kalendáře, u topení
púdorysný nákras útočiště v čase leží v prvním šupletí
vedle klíčů, v kalendáři jsou zapsány události
ze světa zvířat a návštěvy lékařů, v rozích stolu
uniká síťovinou uvolněná geometrie

vyzářit pohlcené, pohltné dopadající
na vychozené stezce mizí naše stopy v ostatních stopách,
v neurčitém měkkém poli, přesto je ještě rozliším
na dlouhém nehybném záznamu je to jen velmi krátký
záběr lišky, kradmý pohled do objektivu,
musím to vrátit zpět a pustit pomaleji,
abych měl jistotu, že tam je

ve válečné zůstaly dvě krabice s ptačím peřím,
Příhody Malého boha, Cesta slepých ptáků
společný bod je stále ve stejném místě, změnil se jen
relativní vzdálenosti
hlas poklesl o něco níže, na společnou hladinu

mluvíme přes sebe, přes betonový obdélník v prkenné podlaze,
v rohu bývala kamna, uražený roh je doplněn odlišnou
barvou, setrvale přitahuje pohled přes práh neurčitosti

vždy, když skládáš mozaiku, začni od rohové dílu

na vnitřní straně deště čekám na obrysy černých předmětů,
na samoopravný kód
liška kradmo pohlédne mým směrem a zmizí ve tmě

škrabky

(Magerøya, Sørøya, Alta)

od moře k cestě
popadám dech skloněný k vzájemně prostoupeným
dryádkám, šíchám, skalenkám
zprostornělý čas škrábe, zamotává se v jalovcích
prudce se nadechnu, pak ještě několikrát –
předběžné vzpomínky se zaostřují, vymaňují se

světelný prach na očních víčkách: zářivá klubka

krajina přetrvávání
rytiny ve skále: tisíce let
sporné borovice, jalovce: staletí
den: dva měsíce

zpomalit obrazy, myšlenky
zatížit kapsy bělostnými valouny, mávnout nad hlavou holi
s vyřezanou losí hlavou, vzlétnout s potáplicemi
hluboko zaznamenat, předsunout slovo před slovo, za obzor
setrvat

večer beru oblázky znovu a znovu do dlaně
neodolatelná přesnost
hladkost kůže

představuji si tě, jak uvážlivě chystáš dno našeho nového
akvária, opatrně sázíš rostliny, vyvažuješ kompozici,
trpělivější než já

v noci nemohu spát, nízké slunce rozpálilo dřevěné stěny,
po střeše sousedního domu, na dosah od našeho okna,
popochází mořští racci, překřikují se, jsou cítit rybinou
vzpomínky pohupují závěsy – střemhlaví racci na nábreží
u choceňského zámku lapají v letu kusy rohlíků,
nalétávají na dosah našich rukou
křik ze dna, z kořene, odevšad

ráno je střecha prázdná
moře daleko od čáry přílivu

při podmořské cestě na ostrov krátký sen:
snažím se marně vyčistit tátovo akvárium, žiletka škrábe sklo,
stopa však okamžitě zarůstá neprůhlednou řasou

rýpance na očních víčkách, stélky, provazce

první kameny sebrané z pobřeží před třiceti lety na dně
akvária brzy zmatněly, nakonec skončily na výsypce,
když akváriu povolily hrany

z dlouhých dnů
jsou nejdlejší jejich okraje

nelze nevyjít ven
předpůlnoční světlo tiskne z hloubky:
stěbla, květy, kameny vystupují z popředí
zrnitost písku, vrstvy kamene
nejvyšší zřejmost

chtěl bych si v něm prohlížet pravěké rytiny sobů, losů
a medvědů, dopoledne téměř nepovšimnutelné,
pohroužené ve skalkách Zálivu tuleňů
mám jen krátkověkou představivost: místo lovců vidím
shrbené postavy objevitelů odstraňující škrabkami
ze skal lišejník, do rytin jemně nanášející bílý křemenný
písek, pomalu posunující stativy od zvířete k zvířeti
k rozpoznání, zezřetelnění sdělení: soby lze
nejlépe lovit z lodky, když stádo plave přes fjord,
medvědy těsně po jarním opuštění brlohu

Varangerhalvøya

I.
od horizontu k horizontu
vzpříčený, vnesený
kámen na kameni
přiložte mě k nim –
bez měřítka není nic zřejmé
velikosti se mění
s odstupem, okolnostmi, jazykem

II.
když nevím, jak to říct
mávám rukama
má to ovšem své meze –
nikdy nebudou vypadat jako racci
snad alespoň jako sušící se ryby
zkroucené, ošlehané březové větve
nebo chalupy za přílivu

III.
setrvalé světlo
protéká skrz valy oblázků
i řeka se pod nimi ztrácí
neústí, koření –
četnými vlásečnicemi
vrůstá pod vlny
neúnavně protkává pěnu
neznatelným útkem

IV.
dětské představy
odolávají otěru i nárazům
z chuchvalců modrozelených sítí
přesto nevytahují
lahve se špuntem zalitým červeným voskem
se starými zprávami
o počátku, smyslu a tak dále
ale jen úlomky libovolného plastu

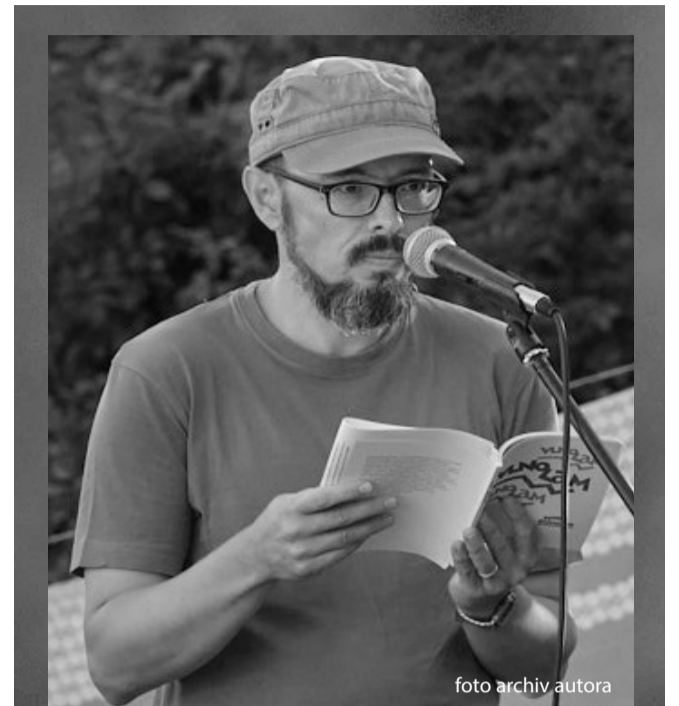

foto archiv autora

Petr Čermáček
(1972)

pochází z Chocně, v současnosti žije v Brně. Od r. 1998
mu vyšlo deset básnických sbírek, zatím poslední
Fysiologus v nakladatelství Srdeční výdej v r. 2023.
Více na: cermacek.cz.

V.
stojím na hraně odlivu
zaskočen zjištěním:
vlastnoručně nalezená
orlí pera
nestačí už ani na okamžik
vyvolat pocit
že se mohu stát náčelníkem

VI.
žluté Svalbardské máky
něžně pohozené
na náspu cesty i říční náplavě
v kapse mi zůstal lístek z šatny
ve stejném odstínu
číslo dvacet tři
nesmím ho tu nechat
cokoliv přidat

VII.
rybáci loví ranní mlhu
není jisté, co se děje zároveň
a co po sobě
opatrně slabikujeme jediné zřetelné slovo: člun
podrobnější pokyny
jsou na polední straně

VIII.
roviny jsou jen nahoře
porostlé šíchou a lišejníky
zatlačené pravitkem
na obzoru parohatě
většina krajiny se zapomíná v zářezech
šeptá tam, zve břízy
do svahu, v patách vratký stín

IX.
z prosolených vybělených kmenů
sibiřských borovic
vyvržených bouří vysoko na skaliska
cítím les za újezdským písákem
nádech, výdech
káně nad korunami
není odsud vidět

X.
sluchátka i provazce chaluh
zamotává stejná síla
odolávám nutkání
uvolnit hlavy kelpů ze spletenců
snížit neuspořádanost
přirozené směřování
k chaotickým obrazům

XI.
večerní lišky napínají světlo na rám
od okraje k okraji
je hedvábné, barvené klikvou a brusinkami
když volám domů
ptám se po měsíci
zda přibývá či ubývá